

Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma

Helyi Tanterv

2023

Tartalom

3. A gimnázium helyi tanterve	2
3.2. A választott kerettantervek megnevezése	8
3.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	9
3.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	9
3.4.1. A NAT alkalmazása a különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében	9
3.4.2. A vak és gyengénlátó tanulóinkkal kapcsolatos céljaink és feladataink	9
3.5. Mindennapos testnevelés.....	10
3.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	10
3.6.1. Választható tantárgyak	10
3.6.2. A tantárgyválasztás szabályai.....	12
3.6.3. Csoportbontások.....	12
3.6.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	12
3.6.4. Választható foglalkozások.....	14
3.7. A középszintű érettségi vizsgatárgyak témakörei	15
3.8. Projektoktatás	15
3.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	16
3.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	16
3.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	17
3.12. Az előrehozott érettségi vizsga esetén a tantárgy további tanulásával kapcsolatos szabályok.....	18
3.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	19
3.14. A középiskola hitbeli, erkölcsi nevelési elvei és színterei	19
3.15. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	22
3.15.1. Az iskola egészségnevelési elvei.....	22
3.15.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	23
3.16. Közösségi szolgálat	25
3.17. A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	25
3.18. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	25
3.19. A Pécsi Református Kollégium Gimnáziumának tantárgyi helyi tantervei	28

3. A gimnázium helyi tanterve

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendeletben foglaltakat a 2020/2021. tanévtől kezdődően felmenő rendszerben alkalmazzuk.

Intézményünk a tantárgyi helyi tanterveket az alábbi kerettantervek alapján készítette el:

- kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára,
- nyelvi előkészítő évfolyam kerettantere,
- MRE 2016. évi I. törvény „A református hittanoktatásról” és a „Magyarországi Református Egyház hit- és erkölcsstan kerettantere II. kötet 9-12/13. évfolyam”

Kialakításánál figyelembe vettük a hatályban lévő:

- az 5/2020. (I. 31.) Kormányrendeletben [NAT],
- a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendeletben [érettségi vizsgaszabályzat],
- a 40/2002. (V.24.) OM rendeletben [érettségi vizsga részletes követelményei] foglaltakat.

A PRK Gimnáziuma az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet 1. mellékletében szereplő II.2.1.3. táblázat szerint határozza meg az oktató-nevelő munka kereteit a 2020/2021. tanévtől kezdődően, felmenő rendszerben.

Ajánlás az alapóraszámok tanulási területekhez tartozó tantárgyanként és évfolyamok szerinti arányos tanóraelosztására a 4 évfolyamos gimnáziumok számára [2020]				
Tantárgyak	Heti óraszám évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Első élő idegen nyelv	3	3	4	4
Második élő idegen nyelv	3	3	3	3
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Biológia	2	3		
Földrajz	2	1		
Természettudomány*			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek**				1
Mozgókép- és médiaismeret			1	
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Képességfejlesztés				
Kötött célú órakeret***			4	4
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen:	32	32	32	29
Kötelező óraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óraszám****	2	2	4	5
Maximális órakeret	34	34	34	34

*azok a tanulók, akik nem tanulnak emelt órászámban vagy fakultáción természettudományos tárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvennie

** megvalósulhat dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal

*** a kötelező érettségi tárgyakhoz rendelt órakeret, a 11-12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni (ha a tanuló a 11. évfolyamon természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további két órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie)

**** beépíthetők a tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek

3.1. A képzések óraszámai

<i>Az általános tantervű képzés</i>				
9-12. évfolyamainak tantárgyi és heti óraszámai [2022]				
Tantárgyak	Heti óraszám évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3	3	3+1*	3+1*
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Első élő idegen nyelv	3+1	3+1	4+1	4+1
Második élő idegen nyelv	3-1	3-1	3-1	3-1
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Biológia	2	3		
Földrajz	2	1		
Természettudomány**			2-1	+1
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek***				1
Mozgókép- és médiaismeret			1	
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Képességfejlesztés				
Érettségi felkészítő			3*	3*
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen:	32	32	31	30
Kötelező óraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óraszám****	2 0	2 0	4 2	5 3
Maximális órakeret	34	34	34	34
Hit- és erkölcsan	2	2	2	2
Egyházi ének	1	-	-	-
Hit- és erkölcsan és egyházi ének tantárgyakkal megnövelt óraszám	35	34	33	32
Szabadon választható érettségi felkészítő	-	-	2	2
Szabadon választható érettségi felkészítővel	-	-	35	34
A 2012-es NAT szerinti óraszámaink	36	36	35	35

* a kötött célú órakeretet (= a 11-12. évfolyamon bármely érettségi tantárgy oktatására felhasznált legalább 4-4 tanóra) a matematika tantárgy óraszámának növelésére, valamint az érettségi felkészítőkre fordítjuk.

** természettudomány (= akik nem tanulnak emelt órászámban vagy fakultáción természettudományos tárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvenniük a 11. és a 12. évfolyamon heti 1-1 tanóra erejéig); ha a tanuló a 11. évfolyamon természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további két órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.

*** megvalósulhat **dráma és színház**, a vizuális kultúra, az ének-zene valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal.

**** beépíthetők a tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek.

A nyelvi előkészítő évfolyammal induló emelt óraszámú idegen nyelvi képzés 9-12. évfolyamainak tantárgyai és heti óraszámai [2022]					
Tantárgyak	Heti óraszám évfolyamonként				
	NYEK	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	1 ¹	3	4	4	4
Matematika	2 ¹	3	3	3+1*	3+1*
Történelem		2	2	3	3
Allampolgári ismeretek					1
Első élő idegen nyelv	13	3+1	3+1	4+1*	4
Második élő idegen nyelv	5	3+1	3+1	3	3
Fizika		2	3		
Kémia		2	1		
Biológia		2	3		
Földrajz		2	1		
Természettudomány**				2-1	+1
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Művészetek***					1
Mozgóképf- és médiaismeret				1	
Digitális kultúra	3+1 ¹	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5
Érettségi felkészítő				2*	3*
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Összesen:	31	34	34	31	30
Kötelező óraszám	30	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óraszám****	-	2 0	2 0	4 2	5 3
Maximális órakeret	32	34	34	34	34
Hit- és erkölcsstan	2	2	2	2	2
Egyházi ének	1	-	-	-	-
Hit- és erkölcsstan és egyházi ének tantárgyakkal megnövelt óraszám	34	36	36	33	32
Szabadon választható érettségi felkészítő	-	-	-	2	2
Szabadon választható érettségi felkészítővel	-	-	-	35	34
A 2012-es NAT szerinti óraszámaink	33	37	38	36	35

* a kötött célú órakeretet (= a 11-12. évfolyamon bármely érettségi tantárgy oktatására felhasznált legalább 4-4 tanóra) a matematika tantárgy óraszámának növelésére, valamint az érettségi felkészítőkre fordítjuk.

** természettudomány (= akik nem tanulnak emelt órázámban vagy fakultáción természettudományos tárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvenniük a 11. és a 12. évfolyamon heti 1-1 tanóra erejéig); ha a tanuló a 11. évfolyamon természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további két órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.

*** megvalósulhat **dráma és színház**, a vizuális kultúra, az ének-zene valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal.

**** beépíthetők a tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek.

¹ A nyelvi előkészítő évfolyamon a képességfejlesztésre heti 4-6 órát kell fordítani. A képességfejlesztés heti 4 óráját a matematika, az idegen nyelvek tanulását támogató nyelvtan és a digitális kultúra kompetenciáinak fejlesztésére fordítjuk. [110/2012 Korm. rend. (NAT) 8. § (7)]

**A tanulmányokat a 2023/2024. tanévben befejező,
nyelvi előkészítő évfolyammal induló és
emelt szintű [tagozatos] idegen nyelvi képzésben folytató tanulók
9-12. évfolyamainak tantárgyi és heti óraszámai [2022]**

Tantárgyak	Heti óraszám évfolyamonként				
	NYEK	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	1 ¹	3	4	4	4
Matematika	2 ¹	3	3	3+1*	3+1*
Történelem		2	2	3	3
Állampolgári ismeretek					1
Első élő idegen nyelv	13	3+2	3+2	4+1*	4
Második élő idegen nyelv	5	3	3	3+1	3+1
Fizika		2	3		
Kémia		2	1		
Biológia		2	3		
Földrajz		2	1		
Természettudomány**				2-1	+1
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Művészetek***					1
Mozgókép- és médiaismeret				1	
Digitális kultúra	3+1 ¹	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5
Érettségi felkészítő				1*	2*
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Összesen:	31	34	34	31	30
Kötelező óraszám	32	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óraszám****	-	2 0	2 0	4 0	5 1
Maximális órakeret	34	34	34	34	34
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2	2
Egyházi ének	1	-	-	-	-
Hit- és erkölcstan és egyházi ének tantárgyakkal megnövelt óraszám	34	36	36	33	32
Szabadon választható érettségi felkészítő	-	-	-	2	2
Szabadon választható érettségi felkészítővel	-	-	-	35	34
A 2012-es NAT szerinti óraszámaink	33	37	38	36	35

* a kötött célú órakeretet (= a 11-12. évfolyamon bármely érettségi tantárgy oktatására felhasznált legalább 4-4 tanóra) a matematika tantárgy óraszámának növelésére, valamint az érettségi felkészítőkre fordítjuk.

** természettudomány (= akik nem tanulnak emelt órászámban vagy fakultáción természettudományos tárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvenniük a 11. és a 12. évfolyamon heti 1-1 tanóra erejéig); ha a tanuló a 11. évfolyamon természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további két órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.

*** megvalósulhat **dráma és színház**, a vizuális kultúra, az ének-zene valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal.

**** beépíthetők a tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek.

¹ A nyelvi előkészítő évfolyamon a képességfejlesztésre heti 4-6 órát kell fordítani. A képességfejlesztés heti 4 óráját a matematika, az idegen nyelvek tanulását támogató nyelvtan és a digitális kultúra kompetenciáinak fejlesztésére fordítjuk. [110/2012 Korm. rend. (NAT) 8. § (7)]

<i>A tanulmányokat a 2023/2024. tanévben befejező, általános tantervű képzésben részt vevő tanulók 9-12. évfolyamainak tantárgyi és heti óraszámai [2022]</i>				
Tantárgyak	Heti óraszám évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3	3	3+1*	3+1*
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Első élő idegen nyelv	3	3	4+1	4+1
Második élő idegen nyelv	3	3	3	3
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Biológia	2	3		
Földrajz	2	1		
Természettudomány**			2-1	+1
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek***				1
Mozgókép- és médiaismeret			1	
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Képességfejlesztés				
Érettségi felkészítő			2*	2*
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen:	32	32	31	30
Kötelező óraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óraszám****	-2-0	-2-0	-4-2	-5-3
Maximális órakeret	34	34	34	34
Hit- és erkölcsstan	2	2	2	2
Egyházi ének	1	-	-	-
Hit- és erkölcsstan és egyházi ének tantárgyakkal megnövelt óraszám	35	34	33	32
Szabadon választható érettségi felkészítő	-	-	2	2
Szabadon választható érettségi felkészítővel	-	-	35	34
A 2012-es NAT szerinti óraszámaink	36	36	35	35

* a kötött célú órakeretet (= a 11-12. évfolyamon bármely érettségi tantárgy oktatására felhasznált legalább 4-4 tanóra) a matematika tantárgy óraszámának növelésére, valamint az érettségi felkészítőkre fordítjuk.

** természettudomány (= akik nem tanulnak emelt órázámban vagy fakultáción természettudományos tárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvenniük a 11. és a 12. évfolyamon heti 1-1 tanóra erejéig); ha a tanuló a 11. évfolyamon természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további két órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.

*** megvalósulhat **dráma és színház**, a vizuális kultúra, az ének-zene valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal.

**** beépíthetők a tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek.

A gimnáziumi képzésformák óraterveinek elkészítésekor figyelembe vettük a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvényében – és a törvény végrehajtásáról szóló zsinati határozatban – foglaltakat:

31. § Református közoktatási intézményben: (1) A Nemzeti alaptanterv, illetve a kerettanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló jogszabályokban megfogalmazott hitoktatás tantárgy a hit- és erkölcstan és az egyházi ének tantárgy keretében valósul meg. Ezen tantárgyak óraszámja nem vehető figyelembe a tanuló kötelező és választható óraszámának napi és heti összegzésekor. (3) Az egyházi ének tantárgy iskolatípusonként legalább két évig (négyévfolyamos középiskola esetén legalább egy évig) rendes tantárgyként, tanrendbe iktatottan heti 1 órában kötelező, más órával nem helyettesíthető és nem vonható össze.

MRE 1995. évi I. tv. 31. § (1), (3)

A Magyarországi Református Egyház Zs-96/2006. számú Zsinati Határozat végrehajtási utasításának 2. paragrafusa az alábbiakat rendeli el az egyházi ének tantárgy bevezetésének végrehajtásáról:

(2) A négy évfolyamos középiskola a 9. évfolyamon vezeti be az egyházi ének tantárgyat.

(3) A nyelvi előkészítő évfolyamot szervező középiskolák legalább egy évfolyamon vezetik be az egyházi ének tantárgyat (Az előkészítő és/vagy a 9. évfolyamon.)

3.2. A választott kerettantervek megnevezése

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket külön nem tüntetjük föl táblázatunkban. A több kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül az alábbiakat választjuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
természettudomány	<i>az ember és környezete / biológia / fizika / kémia / földrajz modulokat a tantárgy oktatásával megbízott pedagógus szakképzéséhez igazítottan választjuk ki</i>
művészetek	<i>dráma és színház</i>

A 2020/2021. tanévtől, felmenő rendszerben kivezetésre kerülő kerettantervek:

Tantárgy megnevezése	Változat
biológia	A változat
fizika	B változat
kémia	A változat

3.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Egy-egy tantárgy tanításához – felmenő rendszerben – lehetőség szerint ugyanazt a tankönyvcsaládot használjuk. Szem előtt tartjuk, hogy jól tanítható és tanulható, tanulásra ösztönző és esztétikus legyen. Törekszünk arra, hogy intézményünk szellemiségének, céljainak leginkább megfelelő tankönyveket válasszunk.

Valamennyi tankönyv és taneszköz kiválasztása a szakmai munkaközösségekben kialakított konszenzus alapján történik. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig készíti el a tankönyvrendelést.

A vak és gyengénlátó tanulóink integrált oktatásához a jogszabályban meghatározott taneszköz-igényt a FPSZ Látásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye ajánlásainak figyelembe vételével tudjuk biztosítani.

3.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részleteit a nevelési program, valamint a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák. Iskolai és iskolán kívüli programjaink szervezésével is arra törekszünk, hogy eleget tegyünk mind a keresztyén nevelésből fakadó, mind a nemzeti alaptantervben rögzített feladatainknak.

3.4.1. A NAT alkalmazása a különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében

A nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak, a tanulók egyéni fejlődésének függvényében.

A kerettantervi ajánlások esetükben is érvényesek, de igazodnak a tanulók egyéni adottságaihoz, és a tanítási-tanulási folyamat zömében speciális pedagógiai módszerekkel és eszközökkel támogatott.

Az SNI tanulókkal kapcsolatos pedagógiai munkát intézményünkben tiflopedagógus, gyógypedagógus, iskolapszichológus és intézményi lelkipásztor segíti.

3.4.2. A vak és gyengénlátó tanulóinkkal kapcsolatos céljaink és feladataink

A Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma 2010-től fogad, oktat és juttat el a sikeres érettségiig látássérült tanulókat.

A vak tanuló alaposabb megismerése és hatékony megsegítése érdekében a nevelőtestület érintett tagjai részére támogatjuk az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény által indított tanfolyamokon, továbbképzéseken való részvételt.

- a) Egyenlő esélyeket teremtünk a tanulásban, lehetőséget nyújtva a továbbtanuláshoz, az életben való boldoguláshoz. A feladataink a vakok számára elérhető korszerű tanulási, információ-felhasználási módszerek megismertetésével bővülnek.
- b) A pályaaorientáció és pályaválasztási tevékenység az oktató-nevelő munka szerves része. Elő kell készíteni a tanulókat a fogyatékoságuknak, képességüknek megfelelő pályák kiválasztására, a majdani munkában való helytállásra.
- c) A nevelő-oktató munka során mindvégig szem előtt tartjuk a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztését, a vakság és következményei okozta hátrányok csökkentését sajátos eszközök, módszerek segítségével.
- d) Külön feladatot jelent a vak tanuló látó közösségbe való beilleszkedésének segítése, az elszigeteltség megelőzése, illetve fokozatos feloldása, a tanuló közösségbeli helyzetének meghatározása, a partnerség érvényesülésének támogatása.

3.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A 2013/14-es tanévtől kezdődően a tanulók három délelőtti és két délutáni testnevelés órán vesznek részt. A délutáni 2 testnevelés óráról felmentést kapnak az amatőr sportszerződéssel és versenyengedéllyel vagy sportegyesületi tagsággal rendelkező tanulók.

3.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

3.6.1. Választható tantárgyak

A kötelezően választandó (lásd: 3.1. A képzések óraszámai: 9-12. évfolyamainak tantárgyi és heti óraszámai a 2022/2023. tanévig) és a szabadon választható tantárgyak (középszinten három, emelt szinten kettő a kötelező tantárgyakon felül) azok lesznek, amelyet a mindenkor tizedikes tanulók többsége választ.

A választási lehetőségeket az alábbi táblázat tartalmazza:

középszintű érettségire való felkészítés	emelt szintű érettségire való felkészítés	
- földrajz - kémia - informatika - testnevelés	- magyar nyelv és irodalom - idegen nyelvek - matematika - történelem	- biológia - fizika

Dákjaink a 11-12. évfolyamon, emelt szintű oktatás keretében tanulhatják a magyar nyelv és irodalom, a matematika, a történelem és az első idegen nyelv tantárgyakat.

Emelt szintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- a magyar nyelv és irodalom,
- a történelem,
- a matematika emelt szintű képzésének helyi tanterve,
- az emelt óraszámú idegen nyelvi képzés első és második idegen nyelvi helyi tanterve,
- a fizika, biológia emelt szintű érettségi felkészítőjének helyi tanterve.

Középszintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- a földrajz és a kémia tantárgyak középszintű érettségi felkészítőinek helyi tantervei, továbbá minden egyéb, a helyi tantervekben legalább két évig összesen legalább 138 órában [100/1997. (VI.13.) Korm.rend. 6.§ (4)] kötelezően tanított tantárgy, azaz:
 - a magyar nyelv és irodalom,
 - történelem,
 - matematika,
 - idegen nyelvek,
 - fizika,
 - biológia,
 - hit- és erkölcstan,
 - informatika/digitális kultúra,
 - testnevelés.

Az érettségire való felkészítés óraszámait képzéstípusonként és évfolyamonként az alábbi táblázat foglalja össze:

Tantárgyak	Képzési formák	Heti óraszám évfolyamonként az érettségire való felkészítés tükrében					Az érettségi felkészítés szintje
		NYEK	9.	10.	11.	12.	
Magyar nyelv és irodalom	valamennyi		3	4	6	6	emelt
			3	4	4	4	közép
Matematika			3	3	6	6	emelt
			3	3	4	4	közép
Történelem			2	2	5	5	emelt
			2	2	3	3	közép
Első élő idegen nyelv	idegen nyelvi	13	4	4	7	-	emelt
	általános		4	4	7	7	
Második élő idegen nyelv	idegen nyelvi	5	4	4	5	5	-
	általános		2	2	2	2	
Fizika	valamennyi		2	3	3	3	emelt
Kémia			2	1	2	2	közép
Biológia			2	3	3	3	emelt
Földrajz			2	1	2	-	közép
Digitális kultúra	idegen nyelvi	4	2	1	4	2	közép / emelt
	általános		2	1	4	2	közép / emelt
Testnevelés	-	5	5	5	5	7	közép

Az ének-zene tantárgy tanterve csak abban az esetben készít föl a középszintű érettségi vizsgára, ha a diák a választható tantárgyak tanulásakor legalább 138 órára egészíti ki a tantárgy óraszámát. **Nem készítik föl a tanulót az érettségi vizsgára:** a vizuális kultúra, valamint a mozgókép- és médiaismeret tantárgyak tantervei.

Az igazgató a tanulói igényeket mérlegelve dönthet olyan érettségi felkészítők indításáról is, melyek nem szerepelnek a fenti táblázat kínálatában.

3.6.2. A tantárgyválasztás szabályai

A tanulmányaikat a 2020/2021. tanévtől megkezdő tanulókra vonatkozó tantárgyválasztási szabályok

Tanulóink a 11-12. évfolyamon szabadon választhatnak az iskola által felkínált (a 3.6.1. pontban részletezett) érettségi felkészítő foglalkozások közül.

Az érettségi felkészítő foglalkozás választása a jogszabályban rögzített határidőkkel, az iskola által meghatározott módon történik.

A tanulmányaikat a 2020/2021. tanév előtt megkezdő tanulókra vonatkozó tantárgyválasztási szabályok

A gimnáziumi képzés 11. évfolyamán heti 2 óra érettségi felkészítő foglalkozást építettünk be a diákok kötelező óraszámába, melyek *kötelezően választandó tantárgy* néven szerepelnek. A 12. évfolyam általános tantervű képzésén a tanulóknak heti 2 órát kötelezően választott tantárgy tanulására kell fordítaniuk, az emelt szintű idegen nyelvi képzésre járóknak nincs kötelezően választott tantárgyuk.

A választás biztosítja a tanuló számára azt a lehetőséget, hogy a továbbtanuláshoz szükséges tantárgyakból magasabb szintű tudásra tegyen szert.

3.6.3. Csoportbontások

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az alábbi tantárgyakat:

- matematikát minden képzési formában és évfolyamon,
- informatikát minden képzési formában és évfolyamon,
- az angol első idegen nyelvet minden képzésformában és évfolyamon,
- testnevelést – lehetőség szerint – fiú, lány bontásban,
- a hit- és erkölcstan tantárgyat felekezeti szerint (református, katolikus),
- az emelt és középszintű érettségi felkészítőket.

A csoportbontásokat – ha lehetőség nyílik rá – nívócsoportok szerint alakítjuk ki.

3.6.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Idegen nyelvek

Intézményünkben haladó idegen nyelvként az angol és a német nyelv választható. A tanulónak az lesz az első idegen nyelvi csoportja, mely nyelvet (magasabb óraszámú) tanulta az általános iskolában.

Diákjaink négy (angol, német, francia és olasz) idegen nyelv közül választhatnak kezdő idegen nyelvet. A csoportkialakításnál figyelembe vesszük a többség döntését.

Mindkét képzési formánk esetében az idegen nyelvi csoportokat az alábbi táblázatban bemutatott módon szervezzük meg:

idegen nyelvi tagozat	1. csoport	2. csoport	3. csoport
1. idegen nyelv	angol	angol	német
2. idegen nyelv	német	olasz/francia	angol

Az iskola élhet a csoportkialakítások módosításának lehetőségével.

Informatika

A 9.Ny évfolyamon a csoportkialakítás – amennyiben az informatika tantárgyat mindkét csoportnak ugyanaz a tanár tanítja – az idegen nyelvi csoportokhoz igazítottan történik. A 9-12. évfolyamon az informatikaoktatás a matematika tantárgy nívócsoport szerinti kialakítását követi.

Matematika

A csoportok kialakítása a tanulók képességeinek feltérképezését követően történik.

A fent említett tantárgyak esetében a csoportváltás az igazgatónak benyújtott kérelemmel (a kérelem indoklásával) kezdeményezhető, melynek elbírálását követően az igazgató a tanulót döntéséről írásban tájékoztatja.

Hit- és erkölcstan

A református gimnázium tanulói több keresztyén felekezethez tartoznak. Minden tanuló a szülő nyilatkozata alapján vesz részt a református vagy a római katolikus hittancsoportban (a protestáns felekezetekhez tartozó diákok a református hittant látogatják).

Azok a tanulók, akik felekezeti kötődés nélkül nyernek felvételt gimnáziumunkba kötelesek a református hittant választani.

A szülő (nagykorú tanuló esetén a tanuló) a hittan csoportváltással kapcsolatos kérelmét a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a Fenntartónak címezve a középiskola igazgatójának. A Fenntartó döntéséről a tanulót az iskola igazgatója értesíti.

Kötelezően választandó és a szabadon választható tantárgyak (érettségi felkészítők)

Tanulóinknak a 11. és 12. évfolyamon kötelező egy érettségi felkészítő foglalkozást választaniuk. Amennyiben a felkészítő foglalkozások sávos elrendezése lehetővé teszi, szabadon választhatnak még egy fakultációt. A felkészítők – tantárgyaktól függően – heti 2 vagy heti 3 tanórásak.

A jogszabályban meghatározott kötelezően indítandó csoportokon túl a jelentkezési igények függvényében, az iskola élhet az újabb csoportok indításának lehetőségével.

A kötelezően választandó és a szabadon választható tantárgyak esetében a tanuló és a szülő a választást aláírásukkal is megerősítik. Tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében a többi tantárggyal azonos szabályok vonatkoznak a választott tantárgyakra is.

A 11. évfolyamra vonatkozó különös szabályok:

- a tanuló az online kérdőíven megadott listából választja ki a tantárgya(ka)t,
- a tantárgyválasztás egy tanévre szól, a tantárgyak és azok sávos elrendezése a 12. évfolyamon követi az előző tanév mintáját,

- a tantárgymódosítására, -leadásra tanév közben nincs lehetőség,
- amennyiben a tanuló a megadott határidőig nem nyilatkozik választással kapcsolatos szándékairól, a döntés joga az igazgató kezébe kerül.

A 12. évfolyamra vonatkozó különös szabályok:

- a tanuló online kérdőív segítségével nyilatkozik a tantárggyal kapcsolatos terveiről,
- a tantárgymódosítás tervezésekor figyelembe kell vennie a már kialakított sávokat,
- amennyiben a tanuló a megadott határidőig nem nyilatkozik tantárgymódosítással kapcsolatos szándékairól, az előző évi választása marad érvényben.

A tanulók, illetve a szülők az adott tanév szeptember 15-ig, az igazgatóhoz benyújtott írásos kérelemmel módosíthatják a tantárgyválasztással és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket (kérvény beadásának határideje szept. 15.). Az igazgató a kérvényeket szept. 25-ig bírálja el és az osztályfőnök segítségével eljuttatja a tanulóknak, akik kérvényük elbírálásáig kötelesek a korábban választott foglalkozáson részt venni.

Utolsó éves diákjaink az első félév zárásakor – az igazgató engedélyével írásban módosíthatják a tantárgyválasztással és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket. Az igazgató a kérvényeket január 31-ig elbírálja, majd döntéséről tájékoztatja a tanulót, aki kérvénye elbírálásáig köteles a korábban választott foglalkozáso(ko)n részt venni.

3.6.4. Választható foglalkozások

A fejlesztés folyamatának középpontjában tehetségazonosítás, differenciált fejlesztés áll az egyéni különbségek figyelembevételével. Ide tartozik továbbá az ehhez alkalmazkodó és ezt szolgáló stratégiák keresése és alkalmazása is. Ezek alapján intézményünkben a tehetségigéretnek normál iskolai keretek között juthatnak speciális, személyre szabott, komplex segítséghez, illetve kapnak támogatást alkotótevékenységük kiteljesedéséhez.

A tehetséggondozás és tehetségfejlesztés része a tehetségműhelyek működtetése: énekkar, különböző szakkörök, sportkörök.

Énekkar

A délutáni programok között fontos szerepet foglal el a heti két alkalommal működő kórus. A református kollégiumok több évszázados énekkari tradícióját követi. Önálló közösség az iskolán belül, mely a debreceni Kántus 18. század óta tartó szervezeti felépítéséhez hasonlóan évente választ elöljárókat a maga köréből. Így a közösségi formálódást nagyban elősegíti a közös munka mellett a diákköztársaság jelleg. A kórus feladata kétirányú. Egyfelől a magyar és az európai kórusköltészet műveit megtanulva és megszólaltatva művészeti tevékenységet folytat, másfelől a gyülekezeti, iskolai alkalmakon egyházi szolgálatot végez. A megszólaltatott kórusművek túlnyomó része a magyar és európai református kórusirodalom repertoárjából való, így ezen keresztül is erősödik a négy-öt év alatt a kórus munkájában résztvevő diákok nemzeti és vallási identitása. A kiszállások énekes igehirdetési és a nagyobb utazások életreszóló emlékekkel gazdagítják a kórustagokat.

Színjátszó műhely

Jó alkalmat biztosít tanulóinknak a játékra, közösségépítésre, az egyéni és társas kompetenciák fejlesztésére a színház és a dráma eszközeivel.

Zeneiskola

Diákjainknak lehetőségük van zeneiskolai tanulmányaikat helyben folytatni, partnerintézményünk, a Kontrasztok AMI képzéseit választva.

Sportköri tevékenységek

A sportkör legfőbb célja, hogy olyan fizikailag egészséges, kitartó, küzdeni tudó fiatalokat neveljünk, akikben kialakul egy olyan fokú, testmozgás iránti természetes igény, mely elegendő ahhoz, hogy felnőtt életük során saját készletükre sportolni kezdjenek.

A tanulói igények felmérését követően kristályosodik ki, hogy a kosárlabda, röplabda, labdarúgás, kézilabda, atlétika, frizbi, floorball, korfbal sportágak közül melyek indítására kerül sor.

Képzőművészeti foglalkozás

Minden lehetséges formában igyekszünk bevonni a nevelőmunkába a művészetek befogadása és művelése által nyújtott élménybázist, amely a gyermekek és fiatalok értelmi, érzelmi, kreatív és esztétikai kompetenciáinak, tovább szenzomotoros, manuális készségeinek a komplex fejlesztését nyújtja. A pécsi telephelyen alapított AMI keretein belül gimnazista tanulóinknak lehetőségük nyílik képzőművészeti képzésben (festészet, kerámia) részt venni.

Olasz és francia idegen nyelvi szakkör

Az iskola 10 tanuló jelentkezése esetén tehetséggondozó szakkört indít.

Intézményünkben a pedagógusválasztást befolyásoló tényezők a következők:

- pedagóguslétszám,
- szakos ellátottság,
- a felkészítés szintje,
- a tanulók tudásszintje,
- a pedagógus által tartott foglalkozás típusa (pl. sportkör).

3.7. A középszintű érettségi vizsgatárgyak témakörei

A középszintű érettségi vizsgatárgyak témaköreit a *2. számú melléklet* tartalmazza.

3.8. Projektoktatás

A gimnázium a 2020/2021. tanévtől bevezette a projektoktatást, projekthetek megszervezésének lehetőségével. A tanévben megvalósításra kerülő projekthét témáját a tanév munkaterve rögzíti.

A nemzeti összetartozás erősítése és tanulóink nemzeti identitásának formálása érdekében a határon túl élő magyarokkal élő kapcsolatot ápolunk. Saját elhatározásból, valamint a „Határtalanul! program” kritériumait teljesítendő a nemzeti összetartozás napján témanapot szervezünk.

3.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben

Olyan körülményeket igyekszünk kialakítani, mellyel megvalósul:

- a megkülönböztetés megelőzése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a tanulók (HH, HHH, ill. SNI) eloszlását az egyes iskolai osztályokban,
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást,
- a lemorzsolódás arányát,
- a továbbtanulási mutatókat,
- a kompetencia mérések eredményeit,
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést,
- a módszertani képzettséget,
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, alapítványok, civil szervezetek).

3.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A szaktárgyak szükségleteihez mérten minden közismereti tárgy él az iskolai írásbeli számonkérés lehetőségével. Ez elkerülhetetlen a tanulólétszám és az értékelési, mérési kötelezettség miatt.

Beszámoltatási formák:

- szóbeli felelet, beszámolás,
- tesztek, feladatlapok megoldása,
- dolgozatok, esszék írása,
- írásbeli házi feladatok,
- projekt-munkák, portfóliók, prezentációk,
- az együttműködő tanulás különböző produktumai (csoportosan készített munkák),
- év végi vizsgák.

Az írásbeli számonkérés, egy adott témakörön belül az éppen aktuális vagy azt közvetlenül megelőző leckékre vonatkozik. Ezek időtartama maximum 15-20 perc. Ebben az esetben a tanárnak előzetes bejelentési kötelezettsége nincs.

A témazáró dolgozat egy nagyobb egység, témakör átfogó számonkérése egész órás (vagy két tanórás) időtartamban, és a kérdések eltérő típusai némely tárgy esetében indokoltá teszik a két érdemjeggyel való osztályozást is (pl. irodalomdolgozat irodalom és nyelvi jegye, történelem témazáró dolgozat lexikai tudást mérő és kifejtendő esszé része stb.).

Iskolánk tanulói egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozatot írhatnak. A témazáró dolgozatot a szaktanár köteles legkésőbb egy héttel korábban bejelenteni a tanulóközösségnek. Az írásbeli és a szóbeli számonkérések rendjét a tantárgyi sajátosságokkal együtt a tantárgyi helyi tantervek tartalmazzák.

Iskolánkban elvárás, hogy a pedagógus félévenként az általa tanított tantárgy heti óraszámánál legalább egy érdemjeggyel többet adjon. Ennél a számításnál nem vehetők figyelembe a „normál” típusúnál kisebb súlyozású érdemjegyek.

Érdemjegyek és súlyozásuk:

Típus neve	Súlya
normál	1
normál (fakultáció)	1
röpdolgozat	1
szóbeli felelet	1
órai munka	1
órai munka (féljegy)	0,5
kisdolgozat	1
kisdolgozat (féljegy)	0,5
szorgalmi feladat	1
szorgalmi feladat (féljegy)	0,5
témazáró dolgozat	2
témazáró dolgozat (fakultáció)	2
házi feladat (féljegy)	0,5
e-feladat (harmad jegy)	0,3
e-feladat (ötöd jegy)	0,2
témajegy	2
vizsgajegy	a tanuló egy félévi osztályzatával egyenértékű

3.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli feladatok kijelölésénél alapvető szempont az arányos terhelésre való törekvés, a szaktanárok önmérésükre és egymásra figyelése. Az írásbeli feladatok kapcsolódjanak az órai elvégzett munkához, az ahhoz kapcsolódó gyakorlati készségek fejlesztését szolgálják. A házi feladatok elkészítése a tanulói köteleességek közé tartozik. Ezek többszöri elmulasztása szankciókat von maga után.

A szóbeli otthoni feladatok kijelölésénél egyrészt a tananyag megértésére, logikai feldolgozására kell helyezni a hangsúlyt, másrészt a nyelvi kommunikáció fejlesztésére az adott téma önálló előadása által. Ezen kívül ún. memoriterek, bizonyos tantárgyakból indokolt feladni (irodalom, nyelvek stb.).

Az intézmény a digitális oktatás keretei között is a fenti elvek szerint jár el.

3.12. Az előrehozott érettségi vizsga esetén a tantárgy további tanulásával kapcsolatos szabályok

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tesz, az adott tantárgy helyi tantervi követelményeit teljesíti, ezáltal mentesül a tantárgy tanóráinak további látogatása alól.

Az idegen nyelv tanulásával kapcsolatos helyi szabályozás

A tanulmányaikat nyelvi előkészítő évfolyamon megkezdő tanulóinknak a 11. évfolyam végéig kell megszerezniük és igazolniuk a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást. Ennek hiányában a 12. évfolyamon kötelesek az igazgató által kijelölt emelt szintű érettségi felkészítőn vagy egyéb – a nyelvtudásukat szinten tartó és gyarapító – foglalkozásokon heti két tanórányi időtartamban részt venni.

A tanulmányaikat a 2020/2021. tanévtől megkezdő tanulókra vonatkozó szabályok

A 2020/2021. tanévben gimnáziumi tanulmányaikat az általános tantervű képzésben megkezdő diákok csak abban az esetben mentesülnek az első idegen nyelv tanóráinak látogatás alól, ha sikeres középszintű érettségit tesznek. Az emelt szintű érettségire való felkészítést, illetve a továbbtanuláshoz szükséges KER szerinti B2 szintű nyelvvizsgára való felkészítést diákjaink számára a 11-12. évfolyamon választható emelt szintű érettségi felkészítő órák keretében biztosítjuk.

A 2020/2021. tanévben (és az azt követő tanévekben) gimnáziumi tanulmányaikat emelt óraszámú idegen nyelvi képzésben megkezdő diákok csak abban az esetben mentesülnek az első idegen nyelv tanóráinak látogatás alól, ha sikeres, minimum 60%-os emelt szintű érettségit tesznek, illetve ha megszerzik az ezzel egyenértékű, a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgát. A magas óraszám biztosításával az a célunk, hogy minél többen érjék el a KER szerinti C1-es nyelvi szintet, melyre a 11-12. évfolyamon választható idegen nyelvi emelt szintű érettségi felkészítő órák keretében biztosítunk felkészülési lehetőséget diákjaink számára.

A nyelvi előkészítő évfolyamon tanulmányaikat megkezdő tanulók a második idegen nyelv tanóráinak látogatása alól a középszintű érettségi megszerzésével kapnak mentesítést, de a B2-es szintű nyelvvizsga megszerzése is reális cél számukra, a magasabb alapóraszámú és az emelt szintű érettségi felkészítő óráknak köszönhetően.

A tanulmányaikat a 2020/2021. tanév előtt megkezdő tanulókra vonatkozó szabályok

Az általános tantervű képzésben részt vevő diákok csak abban az esetben mentesülnek az első idegen nyelv tanóráinak látogatás alól, ha sikeres közép vagy emelt szintű érettségit tesznek.

Az emelt szintű idegen nyelvi képzésben részt vevő tanulók közül azok mentesülnek az idegen nyelvi tanórák látogatása alól, akik a nyelvi előkészítő oktatás idegen nyelvéből sikeres emelt szintű érettségi eredményt érnek el, vagy a sikeres középszintű érettségit követően megszerzik a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgát.

3.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Iskolánkban a tanulók fizikai állapotának mérését szakképzett testnevelő tanárok végzik el a tanév második felében, februártól május végéig a NETFIT motorikus próbarendszer mérési és értékelési útmutatója alapján.

Ez a felmérés több feladatot foglal magába:

1. testmagasság- testsúly mérését, BMI érték számolását,
2. helyből távolugrást,
3. ingafutást,
4. hason fekvésből törzsemelést,
5. hanyatt fekvésből felülést,
6. fekvőtámaszban karhajlítás nyújtást,
7. hajlékonysági tesztet,
8. kézi szorítóerőt.

A felmérés adatait elküldjük országos szintű feldolgozásra, amely konkrét és megbízható információt ad a testnevelés egészségfejlesztő, egészségmegőrző hatásainak tudatos, célirányos fejlesztéséhez.

A tanulók fizikai állapotának rendszeres mérése – az elért teljesítményben történő változások irányának és mértékének nyomon követése – megbízható, objektív adatokat jelent a testnevelés tantárgyból való előmenetel érdemjegyben történő megállapításához.

3.14. A középiskola hitbéli, erkölcsi nevelési elvei és szinterei

A hitbéli, erkölcsi nevelés célja, hogy az idejáros tanulók felnőttként a Bibliát rendszeresen olvasó, imádkozó tagjai legyenek egyházunknak, hívő keresztyén személyiséggé formálódjanak. A Szentírás és a reformátori elvek alapján vállalják tudatosan Krisztus követését, keresztyén örökségünket, értékeinket. Tanulják meg önmagukat újra és újra Isten Igéjének mértéke alá helyezni, döntéseiket, Isten akaratát, vezetését keresve, annak engedelmeskedve hozzák meg. Ezt a célt úgy érhetjük el, ha az egész iskolát meghatározza az evangéliumi keresztyén légkör, aminek alapja az Isten iránti és a másik ember iránti szeretet, a másik megbecsülése, tisztelete. Ennek fontos része az itt dolgozó pedagógusok személyes példamutatása, bizonyágtétele, amellyel tudatosan vagy sok esetben nem is tudatosan nevelik, formálják a diákokat, mintát adva számukra. Ezért a hitbéli nevelés nem csupán a hit- és erkölcsstan órákon történik, hanem része minden tanórának és iskolai eseménynek.

A pedagógusok keresztyén elkötelezettsége természetessé teszi, hogy az evangéliumi lelkiesség a hit- és erkölcsstan tantárgyon kívül alkalmanként más tantárgy óráján is megjelenjen. Például, a keresztyén életből vagy a hit megnyilvánulásából (pl. istenes vers, történelmi személyiség imádsága) merített példákon keresztül – a keresztyén kultúra a perifériáról kerüljön vissza a magyar és az európai gyökerű művelődéstörténet középpontjába diákjaink világszemléletében.

Az erkölcsi nevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és az önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelésnek életszerűnek kell lennie. Fel kell

készítenie a tanulókat az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítséget kell nyújtania abban, hogy a diákok választ találjanak erkölcsi és életvezetési problémáikra. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy növendékeink különböző megoldási lehetőségek közül válasszanak. A középiskola feladata a biztos keresztyén erkölcsi alapok megteremtése, a hitből fakadó erkölcsi tudatosság értékeinek és ismereteinek közvetítése.

A keresztyén erkölcsi nevelés részei:

- Isten- és emberszeretet megalapozása,
- önismeretre nevelés, amely elsősorban azt jelenti, hogy az ember felismeri a teremtett világban elfoglalt helyét és ezáltal képessé válik a feladatának betöltését akadályozó erkölcsi hiányosságok kiküszöbölésére,
- a másik ember tiszteletére való nevelés (diák-diák, tanár-diák, gyermek-szülő, tanár-tanár, tanár-szülő, gyerek-felnőtt, felnőtt-felnőtt, kapcsolatokban),
- az etikus viszonyulás és döntés szükségességének felismertetése és elfogadtatása; az ítélőképesség kialakítása, mellyel a diák felismeri, mi a jó és mi a rossz, választ a kettő közül, és ki is áll választása mellett,
- a tudás, a munka, az értékteremtés megbecsülésére való nevelés,
- munkafegyelem kialakítása,
- a demokratikus viselkedés megalapozása,
- a családi, települési, nemzeti közösség és kultúra iránti kötődésen alapuló értékek (azonosságtudat, elkötelezettség, hűség, áldozatkészség) megerősítése,
- a gyülekezeti életben való felelősségteljes részvétel igényének kialakítása,
- közösségi értékek belsővé válásának a gyakorlása (alkalmazkodás, stressztűrés, stresszoldás, konfliktuskezelés, másokért érzett felelősség),
- normatív magatartás (becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom, erkölcsi tisztaság) kialakítása.

A középiskola hitbeli és erkölcsi nevelési szinterei

Reggeli igeolvasás

A tanítást minden nap az első óra elején igeolvasással, az olvasott igeszakasz rövid magyarázatával és imádsággal kezdjük.

Szerdai áhítat

Szerdán, az első órában áhítatot tartunk. Ezekon az alkalmakon a gimnázium lelkésze mellett meghívott lelkipásztorok, volt és jelenlegi diákjaink, tanáraink szolgálnak.

Istentiszteleti alkalmak

- tanévnyitó istentisztelet,
- reformációi istentisztelet, az új tanulók és pedagógusok fogadalomtétele,
- adventi istentisztelet, advent első vasárnapján, a középiskolai vegyeskar szolgálatával,
- karácsonyi kibocsátó istentisztelet úrvacsoraosztással,
- húsvéti kibocsátó istentisztelet úrvacsoraosztással,
- áldozócsütörtöki istentisztelet, közösen az általános iskolásokkal,
- pünkösdi kibocsátó istentisztelet úrvacsoraosztással,
- tanévzáró istentisztelet.

Csendesnapok

A pedagógusok számára tanév elején és tanév végén, a diákoknak tanév elején és tavasszal szervezünk csendesnapot. Ezekon az alkalmakon egy-egy témát dolgozunk fel közösen, meghívott előadók, lelkipásztorok segítségével.

Egyéb hitéleti alkalmak

Tanulóink bekapcsolódhatnak a heti rendszerességgel tartott ifjúsági alkalmakba, részt vehetnek „ifis” hétvégén.

Gyülekezetekkel való kapcsolat

- Kiemelt feladatként kezeljük, hogy diákjaink kapcsolata a lakóhelyük szerinti gyülekezeti közösséggel kialakuljon, megerősödjön. Kívánatosnak tartjuk, hogy közösségünk tagjai aktívan látogassák gyülekezetük istentiszteleteit.
- A Sztárai program keretében a középiskola vegyeskara évente több gyülekezetben végez énekszolgálatot a vasárnapi istentiszteleteken.
- Az intézmény lelkipásztorai és vallásnőjei vállalják, hogy a gimnáziumba járó tanulók konfirmációi felkészítésében segítséget nyújtanak. A konfirmációi vizsga a gyülekezet közösségében vagy az intézmény pünkösdi kibocsátó istentiszteletén történik a gyülekezet képviselőinek meghívásával.

Diakóniai Program

A 12. évfolyamos diákok részt vesznek a diakóniai programban a hit- és erkölcstan órák keretében. A program során az elméleti bevezetés alkalmával megismerkednek a diakónia fogalmával, tárgyával, történetével, bibliai háttérével, szolgálati területeivel valamint a gyakorlat színhelyeit biztosító partnerintézményekkel és az ott folyó munkával. Ezután a diákok egy-egy általuk kiválasztott területen végeznek gyakorlatot (idősek otthona, gyermekotthon, fogyatékosok otthona, családok átmeneti otthona, kórház, segélyszervezetek, óvoda). A program célkitűzései:

- előítélet, mint viszonyulás átértékelése,
- pozitív attitűdök kialakítása,
- empátia, tolerancia, együttműködés, elfogadás készségének fejlesztése,
- szociális kompetencia, társas kompetencia fejlesztése,
- diakóniai és szociális szervezetek, intézmények tevékenységének megismerése,
- szociális érzékenység elmélyítése (segítségnyújtás másoknak),
- elköteleződés- hivatás- és felelősségtudat erősítése,
- lelki elmélyülés,
- közösségépítés,
- problémaérzékenység és problémamegoldási készségének fejlesztése,
- ön- és társasismeret fejlesztés,
- a segítő hivatások iránt fogékony diákok pályaorientációja,
- az önkéntes társadalmi segítségnyújtás gyakorlatába való bevezetés,
- alkalmazkodási készség fejlesztése.

3.15. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az iskola egészségnevelési elveiről részletesen tudósít a nevelési program nyolcadik, „Az iskola egészségfejlesztési programja” című fejezete.

3.15.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Célok, alapelvek:

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érni, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében.

Tanulóinkban szeretnénk tudatosítani:

- mit szabad és mit kell tenniük lelki és testi egészségük megőrzéséért;
- érzékeljék lelki és testi egészségük sérülékenységét;
- a felelőtlen emberi magatartás, a káros szokások következményeit;
- lássák meg környezetünk egészségkárosító tényezőit, a betegségmegelőzés lehetőségeit;
- a test és a lélek mindennapos „edzésének” fontosságát;
- a felelős magatartás fontosságát.

Feladataink

a fenti célok megvalósítása, valamint:

- biztosítani az egészségmegőrző környezetet,
- megtanítani tanulóinkat arra, hogy szükség esetén merjenek segítséget kérni,
- fejleszteni önértékelésüket;
- egismertetni velük az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódokat, szokásokat, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket;
- segítséget nyújtani az együttműködési, konfliktuskezelési stratégiák elsajátításához;
- a családi életre nevelés szempontjából bővíteni az alapvető fontosságú szexuális ismereteket, hogy legyenek képesek kulturált párkapcsolatot létesíteni,
- segíteni a pozitív énkép, pozitív önértékelés kialakulását,
- fejleszteni az iskola, az otthon, a pedagógusok és a gyermekek közötti jó kapcsolatokat;
- biztosítani az együttműködést az iskolaorvosi, védőnői szolgálattal.

Az egészségnevelés színterei:

- tanórák (tantárgyakba beépített egészségnevelés, a tantárgyi helyi tanterveknek megfelelően);
- gyógytestnevelés (iskolaorvosi besorolás alapján);
- az iskola orvosi rendelője (rendszeres szűrések, állapotfelmérések, védőoltások, szoros együttműködés a védőnővel);
- stresszkezelő, problémamegoldó, személyiségfejlesztő foglalkozások az iskolapszichológus vezetésével;
- szülői értekezletek;
- iskolapszichológus fogadóórái;

- prevenciós foglalkozások, programok, pályázatok (pl. KIMMTA KÁTÉ, a KIMMTA zsbriki Rehabilitációs Intézete, stb.);
- az iskolai büfé (a tanulók egészségmegőrzését segítő élelmiszerek árusítása);
- tematikus programok: egészségnap, sportnap, Házasság Hete;
- osztálykirándulások, sportprogramok (házi bajnokság, sportéjszaka), különböző táboraink (sí-, nyelvi-, kórustábor stb.), túrák;
- mindennapos testnevelés, sportkörök.

3.15.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskola környezeti nevelési elveiről részletesen tudósít a nevelési program kilencedik, „Az iskola környezeti nevelési programja” című fejezete.

A környezeti nevelés alapelve: a teremtett világnak, mint létező értéknek tisztelete és megőrzése az Úristen parancsa alapján: „Fogta tehát az Úristen az embert, és elhelyezte az Éden kertjében, hogy művelje és őrizze azt.” (1Móz 2,15) Isten az emberre bízta az a világot, amit megalkotott. A teremtésvédelem több mint természetvédelem, mert ebben megjelenik a társadalmi és szociális szféra is. Meg kell tanulnunk jól élni a teremtettségünk felelősségével, mert a teremtmények között ránk, emberekre bízta Isten a világot, ezért fokozott figyelmet kell fordítanunk a teremtett világ védelmére.

A környezeti nevelés célja a tanulók ösztönzése saját élő és élettelen környezetük megismerésére, alakítására, védelmére, a környezetet károsító jelenségek felismerésére, az azok elleni tudatos fellépésre.

A felnövekvő nemzedéknek ismerni és becsülni kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartást sajátítsanak el.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A környezeti nevelés olyan összetett személyiség-, magatartás- és attitűdformálás, amely:

- az egyént képessé teszi a másokkal való együttműködésre;
- elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét;
- megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt;
- tudatos mérlegelésre nevel, arra, hogy a jelent a lehetséges jövő felől közelítsük;
- komplex és integrált nevelési terület.

Céljaink:

- alakuljon ki a tanulóknak a környezetük iránti felelősség, tanuljanak meg környezetbarát módon élni;
- fedezzék fel a környezeti problémákat, értsék meg azok gazdasági, társadalmi okait;

- legyenek képesek együttműködni, dönteni, cselekedni, válaszokat keresni a problémák megoldása érdekében;
- értsék meg, hogy az ember – mint a természet része – csak úgy boldogulhat, hogy teremtett környezetével harmóniában él;
- legyenek képesek mindennapi életükben a természeti, társadalmi, gazdasági, politikai konfliktusokat megoldani;
- a jövőorientált gondolkodás kialakítása érdekében ismerjék meg az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait, a környezetet kímélő energiatakarékos üzemmódokat.

Feladataink:

- a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- a környezet megóvásához szükséges képességek és készségek gyakoroltatása, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik (pl. szelektív hulladékgyűjtés);
- tanulóinkat életkoruknak megfelelő szinten megismertetni – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival
 - globális környezet- és természetvédelmi problémákkal.

A környezeti nevelés szinterei:

- kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés (szaktárgyi órák, osztályfőnöki óra), ezeknek részletes elemei az egyes tantárgyi helyi tantervek részét képezik;
- példamutató iskolai környezet: tantermek, folyosók, udvar, anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés;
- pedagógusok, dolgozók példamutatása;
- a Teremtés hete ünneplése;
- iskolán kívüli környezet (múzeum, kirándulások, Pannon Power, Paksi Atomerőmű, Duna-Dráva Nemzeti Park, gyülekezetek, ökögyülekezetek, stb.);
- a külső programokhoz kötött környezetvédelmi előadások, tájékoztatók, gyakorlatok.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

3.16. Közösségi szolgálat

A gimnázium 12. évfolyama a hit- és erkölcsstan órák keretében diakóniai programban vesz részt. Ez a program a MRE református hit- és erkölcsstan kerettantervét alapul véve, helyi modulként valósul meg.

A diakóniai munka lehetséges területei:

- szociális otthonok,
- gyermekotthonok,
- fogyatékosok otthona,
- családok átmeneti otthona,
- kórház,
- iskolák,
- óvoda,
- segélyszervezetek,
- alapítványok,
- gyógypedagógiai intézetek.

Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kötnek, amely tartalmazza a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

3.17. A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A Pécsen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését a 12. évfolyam történelem óráinak keretében valósítjuk meg. A történelemtanítás során a nemzetiségekkel kapcsolatos tananyagoknál kitérünk a baranyai-pécsi nemzetiségek betelepülésének körülményeire és sorsfordító történelmi eseményeire.

3.18. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és a tanév végén, az osztályozó értekezleten értékeli a nevelőtestület.

Az osztályfőnök a magatartás és szorgalom osztályzatok előkészítésében javaslattevő jelleggel bevonja az osztályközösséget, a végleges osztályzat megállapításáról az osztályozó értekezleten a nevelőtestület dönt.

A magatartás és szorgalom minősítésekor figyelembe vesszük, hogy a fegyelmi vétségekért járó büntetési fokozatokat az azonos szintű dicséretnek a Házirend 3. számú táblázatban jelzett esetekben a tanév során közömbösítik.

A tanulói magatartás minősítésének feltételei

Példás magatartású az a tanuló, aki az alábbi szempontok többségének megfelel (a **félkövér betűvel szedett** kritériumoknak mindenképpen meg kell felelnie):

- az iskola keresztyén értékrendjét magatartásával, viselkedésével képviseli,
- betartja a házirendet,
- emberi kapcsolataiban őszinte, kulturált fiatalhoz illő hangot használ,
- önfegyelemre törekszik,
- **nincs elégtelen osztályzata,**
- **nincs igazolatlan mulasztása,**
- **iskolai közösségért aktív tevékenységet végez vagy kiemelkedő tanulmányi eredménnyel rendelkezik.**

Jó magatartású az a tanuló:

- **akinek nincs osztályfőnöki intőnél magasabb fegyelmi fokozata.**

Változó magatartású az a tanuló:

- **akinek nincs igazgatói figyelmeztetőnél magasabb fegyelmi fokozata.**

Rossz magatartású az a tanuló:

- **aki igazgatói intőben vagy annál magasabb fegyelmi határozatban részesült.**

A tanulói szorgalom minősítésének feltételei

A **példás** szorgalmú tanuló:

- tanulmányi eredménye legalább 4,50 átlagú,
- képességein túlmutató eredményt ért el,
- eredményén jelentősen javított.

A **jó** szorgalmú tanuló:

- tanulmányi átlaga 3,80-4,49 közötti,
- teljesítménye, kötelességtudata jó, de nem minden tantárgyban kifogástalan,
- alkalmanként ösztönözni kell munkavégzését, önellenőrzésre törekszik, hiányosságait pótolja,
- teljesítménye javuló tendenciát mutat,
- képességein túlmutató eredményt ért el.

A **változó** szorgalmú tanuló:

- tanulmányi átlaga 3,00-3,79 közötti,
- kötelességeit gyakran elmulasztja,
- gyakran figyelmeztetni kell, hogy dolgozzon a tanórán,
- képességeinél jóval gyengébb teljesítményt nyújtott,
- tanulmányi átlaga jelentősen romlott,
- **elégtelen osztályzatot kapott** (ez esetben változónál jobb minősítést nem kaphat).

A **hanyag** szorgalmú tanuló:

- tanulmányi átlaga 3,00 alatti,
- iskolai feladatait rendszeresen elhanyagolja,
- segítséget nem vesz igénybe, hozzáállásán figyelmeztetés ellenére sem változtat,
- lusta, olykor megtagadja a munkát, szigorú ellenőrzésre szorul,
- képességeinél jóval gyengébb teljesítményt nyújtott,
- **több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.**

Az iskolai jutalmazás formái

dicséret				
fokok	szaktanári dicséret	osztályfőnöki dicséret	igazgatói dicséret	nevelőtestületi dicséret
			a harmadik szaktanári dicséretet követően automatikusan adandó	három osztályfőnöki dicséretet követően automatikusan adandó
jutalmazandó tevékenységek	<ol style="list-style-type: none"> 1. szaktárgyi, szakköri munkáért, 2. háziverseny 1-3. helyezéseiért, ill. a városi versenyeken való jó szereplésért, 3. megyei sportversenyeken elért 7-10., ill. az országos döntőkön elért 10. helyezést követő eredményekért. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. több szóbeli dicséret után az osztályban végzett kiemelkedő munkáért, 2. városi versenyeken elért dobogós, valamint a megyei versenyeken elért 4-6. helyezésekért, 3. megyei sportversenyeken elért 1-6. helyezésekért, regionális ill. országos sportversenyek elődöntőin és döntőin elért 4-10. helyezésekért, 4. az osztályközösségért végzett kiemelkedő munkáért. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. megyei versenyek 1-3. helyezéseiért vagy regionális, ill. országos versenyeken elért első tíz helyezéért, 2. regionális, ill. országos sportversenyek elődöntőin és döntőin elért 1-3. helyezésekért, 3. az iskolaközösségért végzett kiemelkedő munkáért. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kitűnő tanulmányi átlagért, mely példamutató magatartással párosul, 2. kimagasló sporteredményért, 3. több tanulmányi versenyen való eredményes szereplésért, 4. OKTV döntőjébe kerülésért.
közösség előtti dicséret (az áhítat keretében)				
a versenyeredmények terén a szaktanárnak mérlegelési lehetősége van				

Könyv- és oklevéljutalmat kapnak tanév végén a jeles eredményt elért tanulók, vagy akik a tanév során valamilyen területen kiemelkedő eredményt értek el, vagy kiemelkedő közösségi munkát végeztek. Jutalmukat a bizonyítványosztáskor, az osztályközösségben vehetik át.

Református Értelmiségért Díjban olyan református felekezethez tartozó, utolsó éves tanuló részesülhet, aki gimnáziumi tanulmányait legalább 4,75 félévi átlagokkal teljesítette példás vagy jó magatartással, az osztályközösségben aktív munkát végzett, hitéletével példát mutatott társainak, valamint bármely területen olyan példaértékű teljesítményt nyújtott, mellyel iskolánk jó hírnevét erősítette. A díj odaítéléséről a nevelőtestület javaslatára a Pécs-Belvárosi Református Egyházközség presbitériuma dönt. A díj átadására a tanévzáró ünnepélyen kerül sor.

Pro Schola Reformata-díj: a tanulmányi téren, művészeti vagy sporttevékenység során, továbbá a közösség szolgálatában, illetőleg az egyház szolgálatában kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók kaphatják. A díj odaítéléséről a nevelőtestület ajánlása alapján a Pro Schola Reformata Pécs Alapítvány kuratóriuma dönt. A díj átadására a tanévzáró ünnepélyen kerül sor.

Timóteus-díj: két olyan érettségiző tanuló kaphatja, akiknek tanulmányi eredménye 4 éven keresztül 4,7 fölötti átlagú, lelkiességük, hitbeli magatartásuk pedig példamutató. A díjat a nevelőtestület döntése alapján, felekezeti hovatartozástól függetlenül kaphatják tanulóink. A tanulmányaikat kitűnő érettségi bizonyítvánnyal záró tanulók a Timóteus Alapítvány tárgyjutalmában részesülnek.

A fenti dicséretet, jutalmat odaítélésére az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet.

Hűség-díj: A díjat az a végzős tanuló kaphatja, aki legalább nyolc éven keresztül Intézményünk diákja volt, iskolánk hírnevét öregbítette (tanulmányi, sport, művészeti versenyeken való kimagasló eredményével, közéleti vagy művészeti tevékenységével) és komoly közösségi munkát végzett. A Diákpresbitérium javaslata alapján a nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről. A díj átadására a ballagáson kerül sor.

3.19. A Pécsi Református Kollégium Gimnáziumának tantárgyi helyi tantervei

A tantárgyi helyi tanterveket az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A középszintű érettségi vizsgatárgyak témaköreit a *2. számú melléklet* tartalmazza.